

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. Vtrùm Deus se amet propter creaturas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

IV. Ad amicitiam requiritur redamatio.

Ratio autem nostrae sententiae est: ad amicitiam enim, ex communi omnium consensu, requiritur redamatio, seu amor reciprocus, & ut persona amata, hujus amoris, alio amore respondeat: at in Patre aeterno, & Filio, eadem est voluntas & amor, & consequenter non distinctio amorum, sicque nec redamatio proprie dicta, nec amicitia.

V. Sitne amor Dei ad se dicendus amor concupiscentiae.

Uterius inquireret aliquis, si hic amor non sit amicitia, quis demum affectus sit? P. Erice n. 12. ait nec esse amorem amicitiae, nec concupiscentiae, sed affectum quandam medium, quem tamen numero 13. ait vocari posse concupiscentiam virtutalem. P. Arriaga hic, Disputatione vigesima-quarta, sectione quarta, subsec. secundam, num. 28. affectum illum Dei ad Divinas Personas absolute vocandum censet amorem concupiscentiae.

VI. Diversa ratio amoris unius Personae Divinae erga se, & erga alias Personam.

Ego amorem illum quo Persona aliqua Divina, sibi bona sua amat, existimo vocari posse concupiscentiae, seu charitatis propriae, cum non omnino sit ad alterum: Pater enim, esto realiter a Filio, & Spiritu Sancto distinguitur, a seipso tamen nullo modo est distinctus. Circa amorem vero illum quo una Persona fertur in aliam, Pater, exempli gratia, in Filium, puto nec esse amicitiam, ob rationem numero secundo & tertio, assignatam: nec etiam proprie concupiscentiam; non enim est usquequaque charitas propria; quamvis namque Pater quoad naturam identificetur cum Filio, realiter tamen etiam ab eo distinguitur. Tantum ergo deest huic actui de ratione amoris concupiscentiae, quantum Pater differt in omnimoda identitate cum Filio.

DISPUTATIO XXVII.

De amore creaturarum.

SECTIO PRIMA.

Vtrum Deus se amet propter creaturas.

I. Finis duplex Qui, seu cuius gratia, & finis Cui.

DUPLEX hac in re est sententia: prima Durandi in tertio, dist. 27. quaest. secundam, num. 6. ubi asserere videtur, dici nullo modo posse, Deum se propter creaturas diligere. Secunda tamen aliorum opinio est, hoc nullam in se inordinationem aut indecentiam continere, ac proinde nihil esse cur Deo denegetur: ita P. Erice hic, tract. 2. disp. decima-quinta, cap. 3. P. Arriaga prima part. disp. 24. sect. 4. n. 30. & alii.

Ad clariorem huius rei intelligentiam, notandum; duplicem a Philosophis distingui finem, nempe finem *Qui*, seu *cuius gratia*, & finem *Cui*. Finis *Cui*, est res illa, vel persona, cui bonum amatur, Petrus exempli gratia, sanitatis. Finis *Qui*, seu, *Cuius gratia*, est bonum illud, quod alicui optamus, quodque per media obtinere nitimur, ut sanitas respectu Petri. Esti autem finis *Qui* ordinatur ad finem *Cui*, non tamen est medium respectu illius, cum ad illum acquirendum non ordinatur, sed est finis, & uterque integrat unum finem totalem: nec enim sanitatem in abstracto optamus, sed in Petro, sicque finis integer & adequatus est Petrus sanus, & ad eam in Petro efficiendam pharmaca velut media adhibentur. Quae fusius declarata sunt Disputatione 23. Physica, sect. prima.

III. Deus amare se ipsum potest propter creaturas.

Existimo itaque cum Erice citato, & aliis, posse Deum se ut finem *Qui* amare creaturis ut fini *Cui*. Imo, de facto Deus actu aliquo amat se ut bonum creaturarum; verum enim vult creaturis rationalibus beatitudinem, & consequenter vult se illis ut bonum ipsarum summum & ultimum: hoc autem est, Deum amare seipsum propter creaturas.

IV. Confirmatur: Homo per actum sui vult & amat Deum sibi, tanquam suum bonum: qui ta-

Confirmatur: Homo per actum sui vult & amat Deum sibi, tanquam suum bonum: qui ta-

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

men actus tantum abest, ut aliquid in se inordinati contineat, ut fide certum sit eum esse bonum & honestum: ergo actus, quo Deus amatur homini, nihil in se continet indecori, sicque non est cur quis refugiat eum Deo concedere: quicquid enim in se usquequaque perfectum est, ac decens, Deum dedecere non potest. Confirmatur secundum: Deus revera est bonus creaturis; ergo potest se sub hac ratione amare: omnis quippe bonitas, sub omni ratione qua amabilis est, amari potest.

Hoc ulterius ostenditur exemplo actus sui in creatis.

Dices: In huiusmodi actu apparet indecentia; non enim est usquequaque perfectus; perfectior namque est actus ille quo Deus creaturas amat propter seipsum. Respondetur, non esse quidem actum ratione nostra usquequaque perfectum positivum, seu omnem in conceptu suo objectivo perfectionem involvere, esse tamen usquequaque perfectum negativum, id est, nullam in se continere imperfectionem.

V. Nulla in actu quo Deus amatur se propter creaturas, apparet indecentia.

Non est ergo necessarium ut omnis Dei actus, sive intellectus, sive voluntatis, sit usquequaque perfectus positivum, seu, ut omnem in se perfectionem ratione nostra complectatur, ut ostendi Disp. 22. sect. 5. num. 6. & sect. 6. num. quarto, & deinceps. Sic scientia qua Deus cognoscit, & potentia qua producere potest equum, non est formaliter tam perfecta ac scientia qua cognoscit, aut potentia qua potest producere Angelum, Realiter tamen loquendo, omnis actus divinus est etiam positivum perfectissimus, cum actus ejus omnes per conceptus nostros distincti, & separatim representati, a parte rei identificentur, sicque actus quivis, realiter loquendo, habet virtutem omnium, imo perfectionem omnem possibilem.

VI. Non omnis actus divinus est ratione nostra perfectissimus.

Dices secundum: Actus quo Deus amaret se propter creaturas, esset inordinatus; inverteret enim ordinem rerum; creaturae siquidem ordinantur ad Deum tanquam ad finem, non Deus ad creaturas, quod tamen fieret si Deus se propter eas amaret. Respondetur, creaturas quidem ad Deum tanquam ad finem ultimum naturam suam referri, utpote ad cuius gloriam

VII. Actus, quo Deus se propter creaturas amaret, non foret inordinatus.

gloriam per se ordinantur; Deus tamen, cum sit bonus & conueniens creaturis potest hoc modo ipsis, & à nobis, & à Deo ipso, sine naturæ inversione amari, cum amari possit sicuti est: quod enim à parte rei, & physice, non est inordinatum, non potest esse inordinatum in intentione, & formaliter.

VIII. *Obiectur, creaturas hoc actum plus amari quam Deum.*

Dices tertio: hinc sequi, Deum hoc actu plus amare creaturas, quam seipsum; quoties enim quis unum amat propter aliud, magis semper amat id propter quod aliud amatur: ergo plus hic amatur res creatæ, quam Deus; ergo actus est inordinatus, cum per illum creatura præferatur creatori. Sed contra: Deus ratione nostrâ habet actus, quibus creaturas amat propter seipsas, & consequenter per hos actus, formaliter loquendo, non omnino amat seipsum; ergo à fortiori habere potest actum, quo se simul amet cum creaturis, quamvis formaliter minus se per illum amet, quam creaturas: hic enim actus perfectior est præcedente; ergo minus Deo repugnat quam ille. Numero autem decimo ostendetur, hoc non esse præferre creaturam creatori.

IX.

Respondetur itaque, nihil in hoc esse incommodi, ut scilicet actu aliquo objectum magis bonum minus ametur quam objectum minus bonum, ut supra numero quarto vidimus de actu spei in creatis, quo Deum nobis amamus. Est quidem actus, quo Deus amat se propter creaturas, non ita perfectus atque actus quo se amat propter seipsum, sed non propterea est à Deo excludendus; actus quippe imperfecti negativè, seu non ita perfecti, ut numero sexto ostendi, Deo non repugnant, sed illi soli qui positivè sunt imperfecti, seu aliquid in se indecentis, aut inordinatum continent.

X.

Ex eo quod Deus diligit se propter creaturas, non sequitur eum præferre creaturas sibi.

Urgebis: hoc ipsum est inordinatum, quod nimirum Deus amet se propter creaturas, sicque minus se quam creaturas diligit; hoc namque est creaturas præferre sibi, quo nihil esse potest inordinatius. Sed contra; ergo actus spei est inordinatus & inhonestus; quod est contra fidem. Sequela probatur: per actum enim spei amamus Deum nobis, seu propter nos; ergo per hunc actum magis amamus nos, quam Deum; nam propter quod unumquodque tale, & illud magis. Ad id verò quod additur, Deum, si habeat hunc actum, præferre creaturas sibi, dico hoc nullo modo sequi: actus enim quo Deus amat se propter creaturas, non excludit actum quo Deus amat se super omnia, & propter seipsum. Sicut etiam in creatis, actus spei quo Deum amamus nobis, non excludit actum charitatis, quo illum propter se, & super omnia diligimus; ergo per actum illum non præferimus creaturam Deo, sic enim consistere non posset cum actu charitatis, seu amoris Dei super omnia; hæc duo namque stare simul nequeunt absolute præferre creaturam Deo, & nihilominus amare eum super omnia; illud siquidem idem sonat ac relinquere amicitiam Dei, ut quis fruatur creaturis, sicque in malo semper sensu accipitur. Videatur Vasquez, prima parte, quasi sexagesimâ, art. quinto, num. trigesimo-tertio, tibi ostendit, Angelum, aut hominem, dum Deum amant, ut bonum sibi, plus se amare quam Deum: se enim, inquit, amant amore amicitie, Deum amore concupiscentiæ: in quo tamen ibidem declarat, quo pacto nihil præposterum, aut inordinatum reperitur.

XI.

Amare etiam

Quæres: Utrum Deus non solum amare se possit propter creaturas ut propter finem Cui,

quod jam declaravimus, sed etiam propter illas tanquam propter finem Cui, seu ut utilis est illis? Respondetur, posse: Deus enim videt varia sua attributa hominibus esse utilia, potentiam scilicet, prudentiam, &c. ergo sub hac ratione potest se, & has perfectiones nobis amare. Nec obstat, hæc attributa esse infinitis creaturis perfectiora: nullam enim arguit imperfectionem, rem nobiliorem esse bonum utile respectu rei minus præstantis: sic enim Sol est utilis ad producendam lucem, ignis ad calorem, &c. & universim hoc contingit in omni causa æquivocâ.

se potest Deus propter creaturas, ut propter finem Cui.

Existimo nihilominus, Deum non esse vocandum medium: hæc enim vox denotare videtur, non solum aliquid esse alteri utile, sed ut minus bonum ordinari ad aliud, quod de Deo dici non posse est manifestum: etsi enim nobis summè utilis sit, utpote à quo in nos bona omnia, tum naturalia, tum quæ supra naturam sunt, proficiuntur, clarum tamen est eum ad nos, tanquam quid minus bonum, non ordinari.

XII.

Deus vocari non debet medium respectu creaturarum.

SECTIO SECUNDA.

Quomodo Deus ea quæ liberè amat, amet propter seipsum.

Quomodo, inquam; nam Deum de facto omnia propter se amare, indubitatum apud omnes est dicente Scripturâ, Proverb. 16. vers. 4. *Universa propter semetipsum operatus est Dominus.*

I. *Deus de facto omnia amat propter seipsum.*

Inprimis, non videtur Deus propriè res creatas amare ut media in ordine ad suam bonitatem, tanquam ad finem, ut vult Suarez Relect. 1. de libert. Dei, cap. secundo, Molina hic, articulo secundo & tertio, & alii non pauci: licet enim possit Deus rem unam velle tanquam medium in ordine ad aliam, veluti ad finem per illam consequendum, cum verè una res ad aliam creatam consequendam utilis sit; quo sensu reliqua ordinat Deus ad suam gloriam, quæ est quid creatum; tota tamen universitas rerum non potest esse medium, seu bonum utile; nec enim ad quid creatum tanquam ad finem, cum hoc contineatur in totâ collectione rerum creaturarum; nec ad bonitatem Dei in se, cum Deus seipsum necessariò & essentialiter possideat, independentè ab ullâ creaturâ, ad quam proinde consequendam nihil creatum conducere potest.

II. *Deus non amat propriè res creatas ut media ad suam bonitatem.*

Nec videtur hoc solum sensu Deus amare omnia propter seipsum, quod ex impulsu primi illius amoris, quo se necessariò amat, reliqua velit & creet; hoc enim ad summum efficeret, amorem creaturarum esse actum imperatum amoris Dei, non tamen terminativè ex illo motivo procedere, & habere Deum pro objecto.

III. *Alia via, quâ Deus dicitur omnia amare propter seipsum.*

Dices: amare quis dicitur medium propter finem, medicinam scilicet propter sanitatem, eo ipso quod ex amore quem habet finis, seu ex eo quod amet finem, oriatur actus electionis medi; ergo pari modo, si Deus, ex eo quod amet se, velit producere creaturas, dicitur velle creaturas propter seipsum. Sed contra: lata enim in hoc est disparitas: per electionem namque tendit quis ad medium formaliter ut utile est ad consequendum finem; ad Deum autem ut finem à seipso consequendum, nihil utile esse potest, ut num. secundo ostensum est.

IV. *Disparitas inter media & finem, Deum & creaturam.*

Existimo